

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för didaktik och lärares praktik

1GN212 UVK-kurs: LSL II - Ledarskap, profession och samverkan, grundlärare, 7,5 högskolepoäng

Leadership, profession and co-operation, 7.5 credits

Huvudområde

Utbildningsvetenskap

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för samhällsvetenskap 2013-10-17

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2014

Förkunskaper

UVK-kurs: LSL I – Livsvillkor och sociala relationer, grundlärare, 7,5 hp eller motsvarande.

Mål

Det övergripande syftet med kursen är att belysa hur ledarskap kan relateras till lärarprofessionen. Kursen syftar även till att ge kunskaper om hur goda relationer, samarbeten och samverkan kring barns lärande, utveckling och hälsa kan etableras, med såväl vårdnadshavare som andra professioner och myndigheter. Dessutom avser kursen att ge kunskaper om kommunikationsprocesser och hur dessa kan förstås utifrån individ-, grupp- och organisationsnivå, samt kunskaper och färdigheter kring konflikters uppkomst och dess hantering.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för och förklara hur olika teorier om ledarskap kan relateras till den pedagogiska praktiken samt problematisera ledarskapsformer inom skolan
- redogöra för, analysera och tillämpa kommunikationsprocesser samt tolka deras innebörder för det pedagogiska ledarskapet på individ-, grupp och organisationsnivå
- redogöra för och problematisera teorier kring mellanmänskliga konflikters uppkomst och dynamik, samt tillämpa metoder för konflikthantering
- visa förståelse för och beskriva hur samverkan och möten mellan vårdnadshavare

- visa förståelse för och beskriva hur samverkan och möten mellan vårdnadshavare och skola kan skapas och utvecklas, exempelvis med stöd i utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner
- redogöra för olika definitioner av begreppen interkulturell och mångkulturell samt diskutera dess implikationer för hur samverkan kan utformas i ett mångkulturellt skolsammanhang
- redogöra för hur samverkan kan ske mellan olika skolformer, stadier, lärare, professioner och myndigheter i syfte att möta barns och ungas skiftande livsvillkor i frågor som relateras till skolmiljö och hälsa
- redogöra för och analysera problemområden gällande lärarens yrkesetiska riktlinjer och tjänstemannaansvar i arbetet med särskilt avseende på lärarens ledarskap, profession och samverkan

Innehåll

Kursen behandlar ledarskap utifrån olika teoretiska perspektiv samt hur dessa kan relateras till den pedagogiska praktiken. Kursen belyser den asymmetriska relationen mellan barnet/eleven och läraren och hur denna maktrelation påverkar både rollen som elev och rollen som ledare. I kursen ges utrymme för reflektion och diskussion kring hur ett professionellt förhållningssätt kan förstås utifrån ett yrkesetiskt perspektiv. Myndighetsansvar, sekretess och dess tillämpning diskuteras i relation till ett pedagogiskt ledarskap.

I kursen studeras kommunikationsteorier och vilken betydelse kommunikationen har för det pedagogiska ledarskapet på individ-, grupp- och organisationsnivå. Kommunikation och samtal behandlas mot bakgrund av relationen elev/lärare/vårdnadshavare där utvecklingssamtalets villkor och förutsättningar är ett exempel. Analys av samtal, övningar och träning i samtalsmetodik intar en central plats i kursen. Kursen behandlar teorier om mellanmännisklig kommunikation, konflikters uppkomst, dynamik och hantering, samt hur attityd, beteende och konflikt interagerar.

I kursen behandlas även hur strategier för samverkan med vårdnadshavare, mellan olika skolformer, olika professioner och myndigheter kan utvecklas kring mötet med barns skiftande livsvillkor och barn som far illa eller riskerar att fara illa. Samverkan kopplas även till elevhälsans betydelse och funktion för lärande och utveckling och hur skolan kan främja barn och ungas hälsa och förebygga ohälsa på såväl individ-, som på organisationsnivå.

Professionsbas och professionell progression

I undervisningen fokuseras icke-verbala och verbala kommunikationsprocesser som utgångspunkt för ett ledarskap. Aspekter på ledarskap inom olika pedagogiska verksamheter behandlas. I kursen belyses gränser för läraruppdraget och hur olika former för samverkan med andra professioner kan gestaltas. För att utveckla professionaliteten innehåller kursen även moment där den studerande får möjlighet att diskutera hur ett samarbete med vårdnadshavare kan skapas och vidmakthållas. För att ytterligare utveckla de studerandes professionalitet är yrkesetiska diskussioner viktiga inslag i undervisningen, exempelvis myndighetsansvar och sekretess. Ytterligare frågor att diskutera handlar om lärares bemötande av barn/elever ur ett mångfaldsperspektiv i relation till en likvärdig utbildning.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I kursen ingår att kritiskt granska olika vetenskapliga studier med för kursen relevant innehåll samt därefter kunna redogöra för förhållandet mellan frågeställning, metod och resultat. Samtalsanalyser genomförs, med utgångspunkt i kommunikationsteorier.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppuppgifter och laborationer. Olika former av övningar används som metoder för att förstå och hantera konflikter. Fältstudiedagar kan ingå i kursen.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras genom två muntliga individuella redovisningar samt en skriftlig och muntlig gruppuppgift genomförda i seminarieform. Dessa uppgifter bedöms med betyget godkänd (G) eller underkänd (U). Kursen har vidare en avslutande skriftlig individuell uppgift som bedöms med betygen väl godkänd (VG), godkänd (G) eller underkänd (U). Betygskriterierna för de olika examinationsformerna anges i kursens studiehandledning. Oavsett examinationsform är det den enskilde studerandes prestationer som bedöms och betygssätts. För betyget godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till de studenter som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Kursen ingår i grundlärarprogrammet.

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter och dylikt bekostas av den enskilde studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Boukaz, Laid (2009). *Föräldrassamverkan i mångkulturella skolor*. Lund: Studentlitteratur, (184 s). ISBN 978-91-44-05389-9

Erdis, Mare (2011). *Juridik för pedagoger*. Lund: Studentlitteratur, (176 s). ISBN10: 9144071345

Hakvoort, Ilse & Friberg, Birgitta (red.) (2011). *Konflikthantering i professionellt lärarskap*. Malmö: Gleerups Utbildning, (217 s). ISBN 9140672204

Irisdotter, Sara m.fl. (2009). *Etik i professionellt lärarskap*. Gleerups förlag, (157 s). ISBN 978-91-40-66417-4

Lima, Cristian (2007). *Kommunikation, organisation och ledarskap*. Malmö: Liber, (180 s).

Redegard, Margareta (2006). *Såsom i en spegel. Elevers upplevelser av utvecklingssamtal*. Rapport från Institutionen för Hälso- och beteendevetenskap 2006:4. Högskolan i Kalmar, (81 s). ISBN 91-89584-78-3

Skolverket (2010). *Erfarenheter av samverkan kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa*. Stockholm: Fritzes, (60 s). ISBN 978-91-85545-83-4

Socialstyrelsen (2013). *Placerade barns skolgång och hälsa – ett gemensamt ansvar*. (162 s). ISBN: 978-91-7555-007-7

Dessutom tillkommer ett kurskompendium och vetenskapliga artiklar som den studerande självständigt söker och sedan väljer i samråd med lärare på kursen, samt valbar litteratur för respektive inriktning, ca 100 sidor.